



Jedna z „motýlích luk“ v mariánskolázeňském parku. 8. 7. 2019.

## Udělalí jsme pro přírodu – motýlí louky v Mariánských Lázních



*Přemysl Tájek, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les*

Chtěl jsem původně tento článek začít neodbytně pesimistickým úvodem o bezútěšném úbytku motýlů ve středoevropské krajině. O tom, že v České republice za uplynulých 25 let ubylo 50 % jedinců a vyhynulo 11 % druhů denních motýlů. Podobné zprávy se na nás hrnou ze všech stran a musím se přiznat, že katastroficky laděné přírodovědné filmy obvykle nejsem schopen „dokoukat“. Jelikož bych byl rád, abyste tento článek dočetli až do konce, pokusím se jej začít znovu, optimističtěji – koneckonců veskrze optimistický skutečně je.

Pohled na rozkvetlou louku plnou barevných motýlů je potěchou ducha snad pro každého z nás. Není patrně náhodou, že právě v Anglii si už před řadou let plně uvědomili, že kus neposekané louky je o dost pestřejší a zajímavější než krátce střižený „anglický“ trávník. Samozřejmě nejen pro motýly a další bezobratlé živočichy, ale především pro nás samotné, tedy především pro obyvatele měst.

Zrodila se tak myšlenka tzv. motýlích luk, které začaly vznikat v parcích a zahradách západoevropských měst, odkud se pak začala pomalu šířit i dále na východ.

Princip motýlích luk je jednoduchý. Část rostlinné hmoty, která by jinak skončila v kompostu, je ponechána jako zdroj potravy pro motýly a další skupiny hmyzu. Rostlinná pleťva jsou potravou pro housenky motýlů, nektarem z květů se zase živí dospělí motýli. Ponechat louky dlouhodobě zcela nesekané ale také nelze, postupem času by zde množství kvetoucích rostlin snížilo a ztratily by tak na atraktivitě nejen pro motýly, ale i pro lidi. Proto se obvykle na vybraných plochách přistupuje k mozaikovitému kosení luk, kdy jsou různé části luk koseny v různých termínech a různě často. Cílem je poskytnout hmyzu po celý rok dostatek potravy, zároveň je tak ale zajištěna i pravidelná údržba luk nezbytná k udržení či zvýšení druhové rozmanitosti rostlin.



Začátek července na motýlí louce u železniční zastávky Mariánské Lázně - město.

Plochy parků a zahrad sice nejsou z pohledu celkové rozlohy luk a pastvin v naší krajině zcela klíčové, přesto by mohly nezanedbatelnou měrou přispět k udržení alespoň základní druhové rozmanitosti bezobratlých živočichů vázaných na nelesní stanoviště. Zároveň by motýlí louky měly názorným způsobem upozornit širokou veřejnost na nutnost změny v celkovém způsobu údržby naší krajiny.

V roce 2018 se Správě CHKO Slavkovský les podařilo s vedením města Mariánské Lázně dohodnout založení motýlích luk ve zdejších lázeňských parcích a v roce 2019 se již podařilo speciální režim obhospodařování luk zahájit. Celkem jde o tři louky v území mezi železniční zastávkou Mariánské Lázně-město, kolonádou Ferdinandova pramene a rybníkem Ferdinand (u železničního mostu). Tyto louky se doposud sekaly čtyřikrát ročně, celoplošně. Na části luk byly vybrány plochy, které budou koseny dvakrát ročně, jednou ročně (v různých termínech), nebo jen jednou za dva roky.

V roce 2019 byly v celém území zjištěny jen malé počty motýlů několika běžných druhů, jakými jsou okáč luční (*Maniola jurtina*), okáč bojínkový (*Melanargia galathea*), bělásek řepový (*Pieris rapae*), modrásek jehlicový

(*Polyommatus icarus*), okáč pohánkový (*Coenonympha pamphilus*), bělásek Realův (*Lepididea juvernica*), ohniváček černoskvrnný (*Lycaena tityrus*), bělásek řepkový (*Pieris napi*), soumračník čárečkovaný (*Thymelicus lineola*), perleťovec malý (*Issoria lathonia*) a babočka bodláková (*Vanessa cardui*). Kontroly lokalit byly prováděny během června, července a srpna. U žádného z jedenácti zjištěných druhů nepřesahoval počet jedinců na jedné louce pouhých šest dospělých motýlů. Předpokládáme však, že počty motýlů se v příštích letech díky nově nastavenému způsobu hospodaření zvýší a časem snad přibudou i nové druhy.

O tom, že se ponechávání nepokosených částí luk veřejnosti líbí, svědčí i nadšení s jakým si zde lidé fotí porosty rozkvetlých kopretin. Pro zvědavé kolemjdoucí jsou v současnosti připravovány čtyři informační panely věnované motýlům a dalším druhům bezobratlých žijících na zdejších loukách.

Pokud se vám představa rozkvetlé motýlí louky líbí, můžete si ji založit i na své zahradě. Není ani nutné si kvůli tomu kupovat speciální směsi semen. Komerční osevní směsi totiž často obsahují nezanedbatelný podíl nepůvodních druhů, kterými můžete zaplevelit



nejen svojí zahradu, ale i okolní přírodu. Pro začátek bude stačit, pokud jen odložíte kosení části trávníku, kde rozkvétá jetel, bodláky nebo jiné byliny, které se vám líbí. V přilákání motýlů budete úspěšnější, bude-li louka dostatečně osluněná. A pokud by se vám váš trávník zdál na kvetoucí rostliny chudý, narušte železnými hráběmi mírně půdní povrch a vysejte do něj třeba semena chřastavců nebo kopretin rostoucích možná hned za plotem. ■

### Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval za vstřícnost vedení města Mariánské Lázně a především zaměstnancům odboru životního prostředí městského úřadu, bez kterých by vznik motýlích luk nebyl možný.

- 
- ▲ Okáč bojínkový (*Melanargia galathea*).
  - ▲ Soumračník čárečkovaný (*Thymelicus lineola*).
  - ▶ Okáč luční (*Maniola jurtina*).
  - ▼ Ohniváček černosvrtný (*Lycaena tityrus*).

Všechny fotografie Přemysl Tájek.

